

Beslut

**efter kvalitetsgranskning i ämnet slöjd i grundskolans
högstadium vid Laröds skola i Helsingborgs kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Laröds skola. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska vissa kvalitetsaspekter i ämnet slöjd i grundskolans högstadium.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Laröds skola i följande utsträckning:

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Eleverna får i flera delar en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Eleverna ges flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 9 december 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2005:12669) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Inom denna frågeställning granskas om eleverna får ett aktivt lärarstöd genom hela arbetsprocessen som ger dem möjligheter att utveckla idéer samt utveckla och använda strategier. Vidare granskas om undervisningen är stimulerande, motiverande och utmanande samt om eleverna löpande och tillsammans med läraren får möjlighet till reflektion över process och resultat.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna får i flera delar en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Processinriktat lärarstöd

Granskningen visar att lärarstödet i slöjdundervisningen är processinriktat och sker genom dialog i form av formativ respons.

Lärarnas stöd är utformat så att eleverna utvecklar idéer och använder olika strategier för att lösa uppgifter. Lärare och elever berättar i intervju att varje arbetsprocess inleds med en genomgång där läraren går igenom de olika stegen i arbetsprocessen och eleverna får en arbetsbeskrivning. Eleverna berättar i intervju att lärarna tydliggör målet med uppgifter och samtalar om vilka tekniker och verktyg som eleverna ska använda i arbetet. Eleverna berättar vidare att lärarna visar olika inspirationskällor, bland annat i form av fysiska exemplar av färdiga föremål och att eleverna även söker information i böcker och på internet för att utveckla idéer i samband med att de planerar arbetet och gör skisser. Lärare såväl som elever berättar att elever löpande får stöd i att pröva och ompröva en arbetsuppgift genom olika tillvägagångssätt för att lösa en arbetsuppgift. En elev berättar exempelvis om när hen, i materialinriktning trä och metall, arbetade med en rörlig mekanism i trä och den del som skulle rotera inte fungerade. Läraren uppmuntrade eleven att pröva olika metoder i försök att

förbättra produkten och för att få den att fungera. Efter ett antal försök lyckades eleven med uppgiften. En elev uppger vid intervjun ett exempel från materialinriktning textil där eleven hade sytt fel och behövde sprätta upp sömmar i en klänning. Eleven hade sytt rätsidan felvänt och eleven fick göra om arbetet.

Lärarna ger eleverna löpande stöd och återkoppling under pågående arbetsprocess. Lärare och elever uppger i intervju att lärare ger eleverna stöd genom att kontinuerligt visa och instruera hur eleverna ska gå tillväga för att lösa olika uppgifter på, men att de uppmuntrar eleverna att försöka själva innan de frågar läraren. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer gick lärarna runt i lektionsalen, visade hur elever kunde göra genom att ha en dialog med eleverna utan att ta över initiativet i arbetsprocessen. Vid Skolinspektionens lektionsobservation i materialinriktning textil ville en elev sy fickor på sitt föremål. Läraren resonerade med eleven om hur eleven planerade att ha fickorna. Läraren gav tips på hur eleven kunde sy och visade hur en ficka kunde sys fast på ett bra sätt. Eleven fick därefter prova att sy själv. Lärarna uppger i intervju att de ger eleverna återkoppling genom att samtala med elever och ställa frågor kring hur det går i den pågående arbetsprocessen och hur elever tänker i den fortsatta arbetsprocessen. I Skolinspektionens lektionsobservation i materialinriktning trä och metall arbetade en elev med att designa och tillverka en båt till en rörlig mekanismen i trä. Läraren frågade eleven hur hen tänkt, var eleven skulle ha masterna i båten och om masterna var tänkta att röra sig. Eleven förklarade sina tankar för läraren som gav förslag till eleven på hur hen kunde gå vidare i arbetet.

Utmanande undervisning

Granskningen visar att undervisningen är motiverande och utmanande men att arbetsformerna endast i viss utsträckning varierar så att eleverna får möjlighet att dela erfarenheter med varandra i ett gemensamt lärande.

Undervisningen är utformad så att eleverna oavsett kunskapsnivå stimuleras till utveckling. I dokument som Skolinspektionen har begärt in av huvudmannen framgår att elever i årskurs 7–9 arbetar med ett förutbestämt tema. I intervju med lärare och elever framkommer att eleverna har möjlighet att välja vad de ska göra inom ramen för temat och att lärarna utmanar eleverna utifrån elevens nivå. Lärare uppger i intervju att elever får bygga upp projekt utifrån önskemål, kunskapsnivå och tid, till exempel från den enklaste hylla i trä till en mer avancerad sådan. En lärare uppger att de redan vid planeringsstadiet ser elevens förkunskaper. Läraren ger exempel där elever kan pröva sig fram till en idé med kartongbitar medan andra elever gör en enkel skiss för att sedan direkt

börja med tillverkning. En lärare uppger att lärarna uppmuntrar till elevernas idéer men sedan får eleverna ändra allteftersom så eleverna får känna att de klarar uppgiften. Vidare uppger elever i intervju att lärarna har höga förväntningar på eleverna oavsett bakgrund och kön och att förväntningarna anpassas utifrån elevers behov. Elever uppger vidare att de utmanats att prova olika hantverkstekniker såsom att såga för hand och med maskin, slipa, löda, tova, brodera samt sy för hand och på maskin.

Arbetsformerna varierar till viss del så att eleverna får möjlighet att dela erfarenheter i ett gemensamt lärande. Av intervjuer med såväl elever som lärare framkommer att eleverna främst arbetar individuellt med egna projekt men att lärarna uppmuntrar elever att samarbeta i den pågående arbetsprocessen. Lärare uppger att eleverna får samarbeta på så sätt att om en elev redan har gjort ett moment så kan den eleven hjälpa andra elever med samma sak. Vidare kan elever som arbetar med samma föremål hjälpas åt. Dock framkommer av intervjuer med lärarna inte att det finns några andra styrda samarbeten i par eller i grupp som lärare initierar. Elever uppger i intervju att de inte har styrda samarbeten i grupp men att elever kan ta hjälp av sina klasskompisar i arbetet. Av både lärar- och elevintervju framgår dock att eleverna i årskurs 9 i materialinriktningen textil har presentationer för varandra när de arbetar med föremål inspirerade av en viss kultur. Elever uppger även att lärare ibland samlar små grupper av elever för att gå igenom ett moment eller förklara en uppgift utförligare.

Reflektion över process och resultat

Granskningen visar att undervisningen innehåller moment där eleverna löpande reflekterar över arbetsprocess och resultat.

Lärare ställer löpande frågor till eleverna och låter dem reflektera över och utvärdera sitt arbete. Av intervjuer med rektorn, elever och lärare framgår att lärarna kontinuerligt låter eleverna reflektera genom att ställa frågor om var eleven befinner sig i arbetsprocessen, vad eleven har gjort, hur eleven gått tillväga och hur eleven ska komma vidare. Detta bekräftas även vid Skolinspektionens lektionsobservationer där lärarna i båda materialinriktningar går runt i slöjdsalen, samtalar kring elevens arbetsprocess och löpande ställer reflekterande frågor. Lärare berättar att eleverna även dokumenterar i en slöjddagbok där de löpande reflekterar över arbetsprocessen. I materialinriktning trä och metall är slöjddagboken dock inte obligatorisk. Vidare uppger lärare att när eleverna är klara med sina uppgifter ger läraren muntlig återkoppling och eleverna får reflektera över vad som blev bra och vad de kunde ha förbättrat.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 1

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Enligt läroplanen ska eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.¹

Motiveringen till utvecklingsområdet är att arbetsformerna i begränsad utsträckning varierar då undervisningen främst utgörs av individuellt arbete och eleverna endast får vissa möjligheter att arbeta med andra elever för att dela erfarenheter. Genom att variera arbetsformer och låta eleverna arbeta både enskilt, i par och i grupp ges eleverna möjlighet till att dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna varierar arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning undervisningens innehåll bidrar till att eleverna utvecklar kunskaper om material och metoder utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Vidare granskas om undervisningen utformas så att eleverna får möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och hur de kan använda olika metoder för resurshushållning.

¹ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Material- och metodkunskap utifrån hållbar utveckling

Granskningen visar att undervisningen i begränsad utsträckning fördjupar elevernas kunskaper om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Däremot får eleverna kunskap om olika slöjdmeter som bidrar till hållbara slöjdprodukter.

Det skiljer sig åt mellan materialinriktningarna i vilken mån eleverna får fördjupa sina kunskaper om olika materials egenskaper samt hur dess ursprung och framställning påverkar miljön. Av dokument som begärts in från huvudmannen och av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna framför allt i materialinriktningen textil får lära sig om olika materials egenskaper och hur olika material framställs utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Såväl elever som lärare uppger att de i undervisningen till exempel har samtalat om natur- och konstmaterial samt om bomullsindustrin och dess påverkan på miljön. Undervisningen har även handlat om modebranschens miljöpåverkan och arbetsvillkor. Däremot framkommer i intervju med lärare och elever att lärare i trä och metallslöjd visserligen samtalat om svenska träslag men att eleverna inte fått möjlighet att fördjupa sina kunskaper om olika materials egenskaper och hur dess ursprung och framställning påverkar miljön. En lärare i trä och metall uppger att det inte finns en planering i undervisningen kring det.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att få kunskaper om olika slöjdmeter som bidrar till slöjdprodukter som är användbara, välgjorda eller håller länge. Lärare uppger i intervju att de för samtal med eleverna om vikten av att framställa hållbara föremål med god kvalitet. En lärare i materialinriktningen trä och metall beskriver exempelvis att läraren och en elev förde en dialog om vikten av att slipa noga på en bil i trä som eleven gjort, för att föremålet skulle bli mer välgjort. Vidare berättar elever i intervju att lärare i materialinriktningen textil vill att eleverna vid specifika tillfällen ska sy med sicksacksöm för att sömmen ska hålla bättre och att eleverna ska vara noggranna med att fästa trådarna. En elev säger att lärare i materialinriktningen trä och metall till exempel kan påminna om att både limma och spika eller olja in materialet för att produkten ska hålla bättre. Elever uppger i intervju att läraren ger rekommendationer på vilket material som är funktionellt bäst och håller bra.

Reflektion och val under arbetsprocessen utifrån ett hållbarhetsperspektiv

Granskningen visar att eleverna får reflektera över olika val utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen ger eleverna möjlighet till reflektion över hur det egna arbetet kan påverka miljön. Lärarna beskriver i intervju att resurshushållning är en del av undervisningen och att de samtalar med eleverna om att använda resurser på ett sparsamt sätt och att återbruka material. Lärare och elever uppger i intervju att lärare i materialinriktningen textil arbetar med återbruksprojekt där elever återanvänder gamla jeans till något nytt och hållbart och arbetar med lappteknik med återbrukat material. Lärare i båda materialinriktningar uppger i intervju att de även ger konkreta tips till elever under arbetsprocessen för att spara material och ger exempel hur eleverna ska lägga ut mallar i hörnet av ett tyg eller att såga en bräda från kanten för att inte slösa på material. Även elever berättar i intervju att de klipper i kanten av ett tyg eller tänker på att såga för att använda materialet på bästa sätt och att de använder spill- och stuvmaterial i båda materialinriktningarna. Vidare uppger en lärare att eleverna får lära sig hur de kan laga sina kläder, exempelvis om eleven får hål i jeansen, en dragkedja går sönder eller hur man syr in en blus i sidan. En lärare i materialinriktning textil berättar att eleverna får reflektera kring hållbara alternativ då de arbetar med återbruksprojekt och ska redovisa sina produkter. Eleverna berättar då om hur de tillverkat sina produkter och även vad eleven skulle gjort annorlunda ur ett hållbarhetsperspektiv. Eleverna får även reflektionsfrågor om miljöperspektivet i slutet av ett återbruksprojekt. Lärare uppger vidare att eleverna får göra jämförelser mellan olika material utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön. I materialinriktningen trä och metall berättar läraren att hen samtalar med eleverna om olika svenska träslag. I materialinriktningen textil uppger läraren att de jämför konstmaterial och naturmaterial och dess miljöpåverkan.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 2

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Av läroplanen framgår att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om förutsättningar för en god miljö och en hållbar utveckling och kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.² Av kursplanen för ämnet slöjd framgår bland annat följande gällande hållbar utveckling. Slöjd innebär manuellt och intellektuellt arbete i förening vilket utvecklar kreativiteten och handlingsberedskapen samt stärker tilltron till den egna förmågan att hantera olika praktiska problem i vardagen. Detta är betydelsefullt för individens och samhällets utveckling och för att främja hållbar utveckling. Eleverna ska också ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Därigenom kan undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett miljömedvetet förhållningssätt.³

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det skiljer sig åt mellan materialinriktningarna i vilken utsträckning eleverna får en undervisning som fördjupar deras kunskaper om olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv. I materialinriktningen trä och metall saknas planerade moment i undervisningen för att ge eleverna en fördjupad förståelse av olika materials miljöpåverkan. Genom att i slöjdens båda materialinriktningar utforma en undervisning som synliggör olika materials egenskaper ur ett hållbarhetsperspektiv, så kan eleverna få en fördjupad kunskap och förståelse om olika material och hur dess ursprung, framställning och transport påverkar miljön.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna ger eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.⁴

² Lgr22, 2.2 Kunskaper.

³ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

⁴ [Undervisning i slöjdamnet | Lärportalen | Skolverket](#), hämtat 2026-06-05.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning rektorn organiserar skolans jämställdhetsarbete kopplat till slöjdämnet. Vidare omfattar granskningen lärarnas arbete med jämställdhet i slöjdundervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Granskningen visar att rektorn organiserar slöjdämnet så att elever oavsett kön möts och arbetar tillsammans.

Rektorn ser till att flickor och pojkar möts i slöjdundervisningen. Rektorn uppger i intervju att elever i årskurs 7 och 8 terminsvis läser båda materialinriktningarna. Inför årskurs 9 får eleverna välja ett arbetsområde som huvudsakligen innefattar respektive materialinriktning. Lärarna uppger att de inför valet presenterar slöjdiriktningar, arbetsområden liksom tekniker och eleverna får därefter skriftligen göra sitt val. Det finns olika teman att välja bland, till exempel silversmide, klädsömnad och möbeltillverkning. Elever uppger i intervju att de får tre valalternativ och att lärarna betonar att eleven ska välja utifrån sig själv och inte vad kompiserna väljer. Vidare i intervjun uppger elever att de uppmanas tänka på var de har störst möjlighet att utvecklas och vad eleven har intresse av. Alla elever oavsett kön har också möjlighet att prova på olika material och även att kombinera material i vissa arbeten. Elever och lärare uppger i intervju att de tillverkat ljusstake av trä och metall, julstjärna av ståltråd och flaggstång där de använt trä och textil. Elever har även använt läder för applikationer då de tillverkat en väska.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Granskningen visar att lärarna i begränsad utsträckning lyfter föreställningar och normer om kvinnligt och manligt med eleverna.

Lärarna samtalar sällan med eleverna om olika föreställningar om kvinnligt och manligt men utmanar till viss del eleverna i deras val av material och metod utifrån ett icke-könstraditionellt perspektiv. Lärare uppger i intervju

att de bland annat samtalar med eleverna om varför skolan har slöjd, att det är viktigt att eleverna har ett mål framför sig och arbeta mot det målet, kunna ta omvägar, nya vägar och ändå nå målet, oavsett om man är pojke eller flicka. Lärare uppger vidare att de exempelvis medvetandegör eleverna om modebranschen, om bilder som kan vara säljande och att de är nyfikna och frågar vad eleven ska göra efter grundskolan och kommande yrkesval. I intervju ger dock lärare inte ge några konkreta exempel på hur de systematiskt lyfter och diskuterar olika frågor om jämställdhet med eleverna. Elever uppger i intervju att de inte uppfattat att lärarna pratat med dem om jämställdhetsfrågor. Däremot beskriver både rektorn, lärare och elever att lärarna bemöter flickor och pojkar likvärdigt och att pojkar och flickor har samma förutsättningar i slöjdundervisningen. Enligt lärare och elever uppmuntrar och utmanar lärarna såväl flickor som pojkar att prova olika material och olika metoder. Lärare uppger dock att de inte lägger sig i elevers val av utförande så länge det inte är någon kränkande text eller en kränkande symbol på föremålet. Elever uppger i intervju att det inte finns något verktyg eller material som är speciellt för flickor eller pojkar utan att alla kan använda allt och att lärarna utmanar eleverna att prova allt.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 3

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Av läroplanen framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra

till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.⁵

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärare i begränsad utsträckning diskuterar och reflekterar över föreställningar och normer om kvinnligt och manligt tillsammans med eleverna inom slöjdundervisningen. Genom att synliggöra och diskutera traditionella könsmonster samt utmana de föreställningar som flickor och pojkar kan ha, ges eleverna möjlighet att utveckla en ökad medvetenhet om könsbundna normer. Detta kan i sin tur bidra till att motverka begränsningar i deras vardag och i framtida val, exempelvis vad gäller utbildning och yrkesinriktning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare löpande reflekterar och diskuterar olika frågor kring jämställdhet med eleverna samt utmanar eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.⁶

På Skolinspektionens vägnar

X Christina Wallin

Beslutsfattare
Signerat av: Christina Wallin

X Maria Hahne

Föredragande
Signerat av: Maria Hahne

I handläggningen av ärendet har även utredare Åsa Pleiner deltagit.

⁵ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

⁶ [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan](#) - Skolverket hämtad 2026-06-05

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Laröds skola den 28 april 2026. Besöket genomfördes av utredarna Åsa Pleiner och Maria Hahne.

Skolenheten är en kommunal skola verksam i Helsingborg kommun med årskurserna F-9. Förskoleklass och årskurserna 1–6 ingår inte i granskningen. På skolenheten går ca 500 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Två lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En grupp intervju med lärare
- En intervju med rektorn och biträdande rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska vissa kvalitetsaspekter i undervisningen i ämnet slöjd i grundskolans högstadium. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram inom de olika frågeställningarna.

Granskningens frågeställningar

1. I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?
2. I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?
3. I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Kvalitetskriterier

Processinriktat lärarstöd

Lärarstödet är processinriktat så att eleven visas på möjliga alternativ för att kunna utveckla idéer samt utveckla och använda olika strategier för att lösa sin arbetsuppgift.

Lärarstödet är stöttande och innehåller dialog i form av formativ respons under arbetsprocessen.

Utmanande undervisning

Undervisningen är motiverande och utmanande så att alla elever, oavsett nivå i kunnande, stimuleras till utveckling.

Arbetsformerna varierar mellan individuellt arbete och arbete i par eller grupp så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Reflektion över process och resultat

Undervisningen innehåller moment där eleverna löpande uppmanas att, tillsammans med lärare, reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, i syfte att främja utveckling av handlingsberedskap, kreativitet och självständighet.

Material- och metodkunskap

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna en fördjupad förståelse av olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna kunskap om slöjdmeter för framställning av funktionella och hållbara slöjdprodukter.

Reflektion och val under arbetsprocessen

Undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och välja hur de i den egna slöjdprocessen kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Rektor organiserar slöjdämnet så att elever, oberoende av könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Läraren reflekterar och diskuterar föreställningar och normer om kvinnligt och manligt tillsammans med eleverna.

Läraren arbetar inom undervisningen för att vidga och utmana elevernas föreställningar utifrån icke-könstraditionellt perspektiv i val av material och metod.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.⁷

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.⁸ Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.⁹

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.¹⁰

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.¹¹

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.¹² I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

⁷ 26 kap. 20 § skollagen.

⁸ 1 kap. 4 § skollagen.

⁹ 1 kap. 5 § skollagen.

¹⁰ 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

¹¹ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹² 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.¹³

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.¹⁴

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom ”slöjdens arbetsprocesser” handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det

¹³ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹⁴ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.¹⁵

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.¹⁶

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.¹⁷

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹⁸

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹⁷ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

¹⁸ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.¹⁹

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²⁰

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.²¹ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.²² På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.²³

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och

¹⁹ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

²⁰ Lgr22, 2.1 Normer och värden.

²¹ 2 kap. 9 § skollagen.

²² 2 kap. 10 § skollagen.

²³ Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²⁴

²⁴ Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.